

Wetenschappelijk onderzoek (oncologie)

Binnen az groeninge gebeurt er onderzoek bij bepaalde groepen van de oncologische patiënten populatie. Dergelijke onderzoeksprojecten dragen bij tot verbeteren van de levenskwaliteit van ouderen en andere kwetsbaren met kanker, zoals hoofd- en hals kankerpatiënten. Dr. Philip Debruyne leidt deze projecten. Daarnaast coördineert hij ook het “early clinical trials” programma. Hij is verder ook geaffilieerd aan de School of Life Sciences aan Anglia Ruskin University, Cambridge, Verenigd Koninkrijk (<https://aru.ac.uk/people/philip-debruyne>).

Hieronder volgen enkele onderzoeksprojecten en publicaties:

Project 1: Effect van aanbod creatieve activiteiten op het emotioneel welzijn in (ex-) kankerpatiënten.

Als kankerpatiënt kan je veel stress ondervinden en worstelen met emoties. Omgaan met de diagnose en behandeling is niet evident. Iedereen verwerkt de gebeurtenissen op een andere manier. Ook als ex-kankerpatiënt kan je het emotioneel moeilijk hebben. Ook de naasten vergeten we niet. Ook zij kunnen een zware last dragen en stress of angsten ervaren. **Creatieve activiteiten** kunnen hierbij een hulp bieden. Het zorgt voor **afleiding**, het brengt je in **contact met lotgenoten** en tijdens de activiteit kan je **ontspannen**.

Dit project werd opgestart met steun van de Stichting tegen Kanker (2017-062) en kreeg ook van de Koning Boudewijnstichting financiële ondersteuning (2019-J1121310-213453). Tot en met 2021 kunnen wij op sponsoring van Kom op tegen Kanker rekenen (KOTK/2019/11999) bij het organiseren en verder zetten van ons programma creatieve activiteiten en workshops relaxatietherapie. Vanaf de tweede helft 2021 zijn we op zoek naar bijkomende financiering.

De onderzoeksgroep die het creatief centrum begeleidt, bestaat uit:

- AZ Groeninge: Professor Philip Debruyne , Tack Laura
- LUCA School of Arts: Professor Jos De Backer
- Anglia Ruskin University: Dr. Pauline Lane, Rebecca Chandler
- Universiteit Gent: Professor Tom Boterberg

Publicaties van onze onderzoeksgroep met betrekking tot dit onderwerp:

[Developing and evaluating a participatory arts programme for cancer patients and their caregivers](#)

Lefebvre T, Tack L, Meersman M, Vanneste H, Cool L, Van Eygen K, Stellamans K, Derijcke S, Vergauwe P, De Backer J, Chandler R, Lane P, Boterberg T, **Debruyne PR**. Acta Clin Belg. 2020 Jun 9:1-7. doi: 10.1080/17843286.2020.1773653.

Project 2: Wetenschappelijk onderzoek naar het gebruik van emotionele bevrijdingstechnieken om angst voor herval te reduceren bij kankeroverlevers

De ziekte kanker en de behandeling(en) laten hun sporen na, vaak onder de vorm van angst en bezorgdheid. Eerder onderzoek toont aan dat **angst voor herval** (Fear of Cancer Recurrence; FCR) een van de meest voorkomende psychologische lasten waar tot 70% van de kankeroverlevers mee kampt.

Hoewel ongeveer een derde van de kankeroverlevers behoefte blijkt te hebben aan professionele hulp om te leren omgaan met angst voor ziekteprogressie, bestaat er tot op vandaag geen 'evidence-based' strategie om FCR aan te pakken.

'Emotional Freedom Techniques' (EFT) is een techniek die ontwikkeld werd om mensen met angststoornissen te helpen. Deze eenvoudig aan te leren zelfrelaxatie techniek maakt gebruik van een geconditioneerde respons en helpt tolerantie te induceren tegen de prikkel die angst(en) veroorzaakt. Met dit project willen we tegemoet komen aan de FCR die bij veel kankeroverlevers heerst en hen in staat stellen zelf hun FCR-niveau te reduceren met behulp van EFT.

Deze studie gaat uit van de Belgian Society for Medical Oncology (BSMO)-Cancer Survivorship Taskforce (<https://www.bsmo.be/task-forces/cancer-survivorship/>). De opstart van dit project werd ondersteund met de Pfizer Oncology Award 2020 (https://www.pfizerpro.be/sites/default/files/bjmo_article_winner_2020_dr_debruyne.pdf) en het Fonds Oncologie Kortrijk. Partners bij dit onderzoek:

- AZ Groeninge: Professor Philip Debruyne , Tack Laura
- AZ Klina, Brasschaat: Dr. Christine Langenaeken
- AZ Glorieux, Ronse: Dr. Florence Van Ryckeghem
- Jessa Ziekenhuis, Hasselt: Professor Jeroen Mebis
- UZ Brussel: Dr. Christel Fontaine
- KULAK: Professor Hans Pottel
- Anglia Ruskin University: Professor Chris Parris
- Sheffield Hallam University: Professor Patricia Schofield

Project 3: EMOTICON studie

Cognitieve klachten zijn veelvoorkomende nevenwerkingen bij kankerpatiënten en kunnen nog lang na de behandeling aanwezig blijven. Dergelijke cognitieve problemen werden initieel omschreven als het **chemobrein**. Nochtans is deze term wat ongelukkig gekozen gezien cognitieve klachten ook kunnen optreden bij patiënten die geen chemotherapeutische behandeling ondergingen. Recente inzichten in het 'chemobrein' leerden ons ook dat factoren zoals stress, bezorgdheid en vermoeidheid dit syndroom kunnen aanwakkeren. Het primaire doel van de studie is een veilige en eenvoudige zelfhulp-tool te bestuderen, genaamd emotional freedom techniques (EFT) of emotionele bevrijdingstechnieken, die de mogelijkheid kan bieden om cognitieve klachten bij kankerpatiënten te verlichten.

Deze studie gaat uit van de Belgian Society for Medical Oncology (BSMO)-Cancer Survivorship Taskforce (<https://www.bsmo.be/task-forces/cancer-survivorship/>). Het project wordt gesponsord door 'Kom Op Tegen Kanker' en Fonds Suzanne Duchesne. Partners bij dit onderzoek:

- AZ Groeninge: Professor Philip Debruyne , Tack Laura
- UZ Brussel: Dr. Christel Fontaine
- AZ Klina, Brasschaat: Dr. Christine Langenaeken
- Universiteit Gent: Professor Tom Boterberg
- KULAK: Professor Hans Pottel

- Sheffield Hallam University: Professor Patricia Schofield

Dit onderzoek werd afgesloten. Data worden bekend gemaakt aan de hand van een wetenschappelijke publicatie in 2021. Eerdere publicaties van onze onderzoeksgroep met betrekking tot dit onderwerp:

- [The distress thermometer predicts subjective, but not objective, cognitive complaints six months after treatment initiation in cancer patients.](#) Lycke M, Lefebvre T, Pottel L, Pottel H, Ketelaars L, Stellamans K, Eygen KV, Vergauwe P, Werbrouck P, Goethals L, Schofield P, Boterberg T, **Debruyne PR.** J Psychosoc Oncol. 2017 Nov-Dec;35(6):741-757. doi: 10.1080/07347332.2017.1365798. Epub 2017 Aug 17.

- [Predictors of baseline cancer-related cognitive impairment in cancer patients scheduled for a curative treatment.](#) Lycke M, Pottel L, Pottel H, Ketelaars L, Stellamans K, Van Eygen K, Vergauwe P, Werbrouck P, Goethals L, Schofield P, Boterberg T, **Debruyne PR.** Psychooncology. 2017 May;26(5):632-639. doi: 10.1002/pon.4200. Epub 2016 Aug 1.

- [Subjective, but not objective, cognitive complaints impact long-term quality of life in cancer patients.](#) Lycke M, Lefebvre T, Pottel L, Pottel H, Ketelaars L, Stellamans K, Eygen KV, Vergauwe P, Werbrouck P, Cool L, Boterberg T, Liefhooghe N, Schofield P, **Debruyne PR.** J Psychosoc Oncol. 2019 Jul-Aug;37(4):427-440. doi: 10.1080/07347332.2018.1504154. Epub 2019 Feb 23.

Project 4: Optimalisatie van de beoordeling van depressieve symptomen (GDS) bij kwetsbare ouderen met kanker

Het hoofdzakelijke deel van onderzoek heeft betrekking tot de optimalisatie van zorg en therapie bij kwetsbare groepen van kankerpatiënten, waaronder de ouderen. Depressie is een van de meest voorkomende gezondheidsproblemen wereldwijd. Bij kankerpatiënten is de prevalentie hoger dan bij de algemene populatie. Binnen de oncogeriatric wensen wij efficiënt te werk te gaan om gedurende de afname van een 'comprehensive geriatric assessment', uitgevoerd door onco-psychologen, de kwetsbare personen met verhoogd risico voor depressieve symptomen met de juiste tools te identificeren. Dit is een cruciale stap naar een individuele begeleiding en/of behandeling, met behoud of verbetering van de levenskwaliteit.

De partners binnen het domein van oncogeriatric zijn de volgende:

- AZ Groeninge: Professor Philip Debruyne, Dr. Veronique Ghekiere, Tack Laura, Ketelaars Lore, De Zutter Jolien, Maenhoudt Ann-Sophie
- Universiteit Gent: Professor Tom Boterberg
- UZ Leuven: Professor Hans Wildiers, Dr. Kenis Cindy
- Anglia Ruskin University: Professor Chris Parris

Publicaties van onze onderzoeksgroep met betrekking tot dit onderwerp:

- [Underrepresentation of vulnerable older patients with cancer in phase II and III oncology registration trials: A case-control study.](#) Tack L, Lefebvre T, Lycke M, Pottel L, Cool L, Ketelaars L, De Zutter J, Martens E, Pottel H, Stellamans K, Van Eygen K, Werbrouck P, Vergauwe P, Wildiers H, Schofield P, Boterberg T, **Debruyne PR.** J Geriatr Oncol. 2020 Mar;11(2):320-326. doi: 10.1016/j.jgo.2019.09.003. Epub 2019 Oct 14.

- [The added value of an assessment of the patient's hand grip strength to the comprehensive geriatric assessment in G8-abnormal older patients with cancer in routine practice.](#) Lycke M, Ketelaars L, Martens E, Lefebvre T, Pottel H, Van Eygen K, Cool L, Pottel L, Kenis C, Schofield P, Boterberg T, **Debruyne PR.** J Geriatr Oncol. 2019 Nov;10(6):931-936. doi: 10.1016/j.jgo.2019.01.001. Epub 2019 Jan 11.
- [Detection of alcohol abuse in older patients with cancer: The integration of alcohol screening questionnaires in the comprehensive geriatric assessment.](#) Lycke M, Martens E, Ketelaars L, Dezutter J, Lefebvre T, Pottel H, Van Eygen K, Cool L, Schofield P, Boterberg T, **Debruyne PR.** J Geriatr Oncol. 2019 Sep;10(5):819-823. doi: 10.1016/j.jgo.2019.02.009. Epub 2019 Feb 26.
- [Integration of geriatric oncology in daily multidisciplinary cancer care: the time is now.](#) Lycke M, Pottel L, Boterberg T, Ketelaars L, Wildiers H, Schofield P, Weller D, **Debruyne PR.** Eur J Cancer Care (Engl). 2015 Mar;24(2):143-6. doi: 10.1111/ecc.12301.
- [Use of the Freund clock drawing test within the Mini-Cog as a screening tool for cognitive impairment in elderly patients with or without cancer.](#) Ketelaars L, Pottel L, Lycke M, Goethals L, Ghekiere V, Santy L, Boterberg T, Van Den Noortgate N, Pottel H, **Debruyne PR.** J Geriatr Oncol. 2013 Apr;4(2):174-82. doi: 10.1016/j.jgo.2012.10.175. Epub 2012 Nov 2.